חוק לקביעת משכורתם של נשיא המדינה, חברי הממשלה, שופטי המדינה ומבקר המדינה (תיקון), תשכ״ד–1964 *

1. החוק לקביעת משכורתם של נשיא המדינה, חברי הממשלה, שופטי המדינה ומבקר המדינה, תשי״א—1951 (להלן — החוק העיקרי), ייקרא ״חוק לקביעת משכורתם של נשיא המדינה, חברי הממשלה והרבנים הראשיים לישראל, תשי״א—1951״.

החלפת שם החוק

החלפת סעיף 1 .2 במקום סעיף 1 לחוק העיקרי יבוא:

"סמכות לקבוע 1. הכנסת היא הקובעת את משכורתם של נשיא המדינה, של חבר משכורת הממשלה ושל הרב הראשי לישראל וכן את התשלומים המגיעים לנשיא המדינה, לרב ראשי לישראל ולשאיריהם לאחר שחדלו לכהן."

תיקון סעיף 2

3. בסעיף 2 לחוק העיקרי, במקום ״מהמשכורות האמורות״ יבוא ״מהמשכורות והתשלו־־ מים האמורים״, ולאחר ״בשאלה זו״ יווסף ״ואף לגבי תקופה שלפני תחילתו של חוק זה״

לוי אשכול ראש הממשלה

> שניאור זלמן שזר נשיא המדינה

ים מיח תשי"א, עמי 10 1

חוק החוזים האחירים, תשכ״ד–1964 *

- בחוק זה

תגדרות

״חוזה אחיד״ — חוזה להספקת מצרך או למתן שירות שתגאיו. כולם או מקצתם. גקבעו מראש על ידי מספק המצרך או נותן השירות (להלן — הספק) או מטעמו כדי שישמשו תנאים לחוזים רבים בינו לבין אנשים בלתי מסויימים במספרם או בזהותם (להלן — הלקוחות);

"מצרך" – לרבות מקרקעין וזכויות במקרקעין, זכויות שכירות וזכויות תכירה;

״תנאי שבחוזה״ – לרבות תנאי המאוזכר בחוזה וכל תנאי, ויתור או ענין אחר שהם חלק מן ההתקשרות ואינם מפורשים בחוזה גופו, ולמעט תנאי שספק ולקוח הסכימו עליו במיוחד לצורך חוזה מסויים;

יתנאי מגביל" – תנאי מן התנאים המפורשים בסעיף 15;

״בית משפט״ – לרבות בית דין ובורר.

בקשה לאישור חוזה אחיד

2. ספק המתקשר, או העומד להתקשר, עם לקוחות בחוזה אחיד. רשאי לפנות למועצה שנתמנתה לענין חוק ההגבלים העסקיים. תשי"ט—1959 ו (להלן — המועצה), ולבקש שתאשר את התנאים המגבילים שבחוזה.

[•] נתקבל בכנסת ביום כ"ט בשבט תשכ"ד (12 בפברואר 1964); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ה 627 תשכ"ב. עמ' 312

ים מיח 286, תשי"ט, עמ׳ 152.

- 3. בבקשות אישור לפי חוק זה תדון המועצה בשלושה שהם יושב ראש המועצה או שופט הרכב המועצה אחר שיתמנה לענין זה על ידי שר המשפטים ושני חברי המועצה שאחד מהם לפחות אינו עובד המדינה.
 - 4. לא תיזקק המועצה לבקשת אישור שהוגשה לאחר שטענה נגד תנאי מגביל שבחוזה סייג לבקשת נטענה במשפט בין הספק לבין אחד מלקוחותיו, ולא תיזקק לבקשת אישור של תנאי שבית אישור משפט החליט, לפי סעיף 14, לראותו כתנאי בטל.
- 5. הוגשה בקשת אישור, רשאית המועצה, לאחר ששמעה את המבקש ואת היועץ המשפטי סמכות המועצה לממשלה או בא כוחו, ולאחר שנתנה לכל אדם שנקבע כמשיב על פי התקנות הזדמנות להשמיע טענותיו, לאשר תנאי מגכיל שבחוזה, או לסרב לאשרו.
- 6. בבואה להחליט בדבר כשרותו של תנאי מגביל תשקול המועצה אם יש בו בשים / שיקולי המועצה לב לכלל תנאי החוזה ולכל הנסיבות האחרות משום קיפוח הלקוחות או משום יתרון בלתי הוגן של הספק העשוי להביא לידי קיפוח הלקוחות.
 - 7. לענין הזמנת עדים וגביית ראיות יהיו למועצה כל הסמכויות שיש לבית משפט מחוזי גביית ראיות בענין אזרחי; המועצה תקבע את סדרי הדין שלה במידה שלא נקבעו על ידי שר המשפטים וסדרי דיו בתקנות.
 - 8. המבקש, היועץ המשפטי לממשלה וכל מי שנקבע כמשיב על פי התקנות רשאים ערעור לערער על החלטת המועצה תוך 60 יום לפני בית המשפט העליון.
 - 9. תקופת תקפו של אישור המועצה הוא חמש שנים מיום מתן האישור או תקופה קצרה הקופת תקפו יותר שקבעה לכך המועצה בהחלטתה.
- 10. תנאי מגביל שבחוזה אחיד שהמועצה אישרה אותו כוחו יפה בכל חוזה שנעשה על פי כוחו של אישור אותו חוזה אחיד לפני מתן האישור או תוך תקופת תקפו, והוראות סעיף 14 לא יחולו עליו.
- 11. תנאי מגביל שבחוזה אחיד שהמועצה סירבה לאשרו בטל, אולם אם לפני הסירוב כוחו של סירוב הזה היה אותו חוזה אחיד מאושר על ידי המועצה. לא יפגע הסירוב בחוזה שנעשה על פי אותו חוזה אחיד לפני אותו אישור או תוד תקופת תקפו.
- 12. המועצה תנהל פנקס החלטותיה; הפנקס יהיה פתוח לעיון לכל; המועצה רשאית לפרסם פנקס ההחלטות החלטותיה בצורה שתיראה לה מתאימה לתועלת הציבור.
 - 13. אישרה המועצה תנאיו של חוזה אחיד, יציין הספק עובדת האישור על פני כל חוזה ביון האישור שהוא עושה עם לקוח אחרי מתן האישור ותוך תקופת תקפו; לא נעשה ציון כאמור על פני חוזה פלוני, רשאי בית משפט, על אף אישור המועצה והאמור בסעיף 10, לעשות לגבי אותו חוזה כאמור בסעיף 14.
 - 14. מצא בית משפט. בהליך משפטי בין ספק לבין לקוח שתנאי מגביל שבחוזה אחיד יש בית-משפט בו בשים לב לכלל תנאי החוזה ולכל הנסיבות האחרות משום קיפוח הלקוחות או משום בית המשפט לראות יתרון בלתי הוגן של הספק העשוי להביא לידי קיפוח הלקוחות. רשאי בית המשפט לראות את התנאי. כולו או מקצתו. כתנאי בטל; ורשאי הוא לצוות שיוחזר ללקוח מה שניתן על ידיו על פי אותו תנאי.

- שולל או מגביל אחריותו של הספק כלפי הלקוח. בין על פי חיוב חוזי ובין על פי דין. כפי שהיתה קיימת אילולא אותר תנאי;
- מקנה לספק זכות לבטל את החוזה או לשנות תנאיו או להשעות ביצועו, על דעתו בלבד, או מביא בדרך אחרת להפקעת החוזה או להפקעת זכות מזכויות הלקוח הבובעת מן החוזה או להגבלתה. זולת אם כל אלה היו מותבים בהפרת החוזה מצד הלקוח או בגורמים אחרים שאינם תלויים בספק;
- מתנה את השימוש בזכות מזכויות הלקוח הנובעות מן החוזה בהסכמה של (3) הספק או של אדם אחר מטעמו:
- מחייב את הלקוח להיזקק לספק או לאדם אחר בענין שאינו קשור ישירות בנושא החוזה. או מתנה זכות מזכויות הלקוח הנובעות מן החוזה בהזדקקות כאמור, או מגביל את חופש הלקוח להתקשר בענין כזה עם צד שלישי;
- מהווה ויתור מראש של הלקוח על זכות מזכויותיו שהיתה בובעת מן החוזה אילולא אותו תנאי:
- מסמיך את הספק או אדם אחר מטעמו לפעול בשם הלקוח או במקומו כדי לממש זכות הנתונה לספק כלפי הלקוח;
- עושה ספרי חשבונות או מסמכים אחרים הנערכים על ידי הספק או מטעמו למחייבים את הלקוח. או מטיל בדרך אחרת על הלקוח גטל הוכחה שלא היה מוטל עליו אילולא אותו תנאי:
- מתנה זכותו של הלקוח לסעד משפטי בקיום של תנאי או בשמירה על מועד. או מגביל את הלקוח בטענותיו או בהליכים המשפטיים העומדים לרשותו. למעט תנאי של בוררות:
- מוסר סכסוך בין הצדדים לבוררות כשעל קביעת הבורר או הבוררים או על מקום הבוררות יש לספק השפעה גדולה יותר מאשר ללקוח. או מקנה לספק זכות לבחור. על דעתו בלבד, בבית המשפט שלפניו יתברר הסכסוך.

16. נפסל תנאי שבחוזה על ידי המועצה לפי סעיף 11 או על ידי בית המשפט לפי סעיף השפעה על שאר תנאי החוזה .14 אין בכך כלכד כדי לפגוע בשאר תנאיו של החוזה.

17. בערעור על החלטת המועצה ובערעור על קביעה שנקבעה על פי סעיף 14 רשאי בית סמכות בערעור המשפט שלערעור לשקול מחדש את השיקולים האמורים בסעיפים 6 ו־14.

> לענין חוק זה, דינה של המדינה כספק כדין כל ספק אחר. תחולה על המדינה

19. הוראות חוק זה לא יחולו על תנאי התואם תנאים שנקבעו או אושרו בחיקוק שעמד תנאים התואמים בתקפו ערב תחילתו של חוק זה או על פי חיקוק כזה. או שנקבעו בהסכם בין־לאומי שישראל חיקוק או הסכם צד לו או בהסכם בין תאגיד ישראלי שנתאשר לענין סעיף זה על ידי הממשלה לבין ספקד בין-לאומי חרץ, ולא יחולו על תנאי הנוח ללקוח יותר מתנאים אלה.

20, אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מכל דין אחר או מכל טענה שעל פיהם עשוי חוזה שמירת דינים או תנאי שבחוזה – בין תנאי מגביל ובין תנאי אחר – להיות בטל או ניתן לביטול.

- 21. שר המשפטים ממונה על כיצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לכיצועו לרכות ביצוע ותקנות תקנות סדרי דין של המועצה והוראות בדבר
 - האנשים שיהיו משיבים בפני המועצה בגוסף ליועץ המשפטי לממשלה אוא־כוחו:
 - (2) הראיות שמותר לקבלן או לדרשן בכל הליך לפני המועצה. על אף האמור בכל דין:
 - (3) תשלום הוצאות, שכר טרחה של עורך דין ודמי בטלה של
 - (4) אגרות שישולמו בהליכים לפני המועצה;
 - (5) סדרי דין בערעורים לפי סעיף 8
 - .13 אירת הציון שיש לציין על חוזים לפי סעיף 13
 - 22. הוראות הסעיפים 10, 11 ו־14 לא יחולו על חרזה שנצשה לפני תום ששה חדשים הוראת מענו מתחילת חוק זה או לפני החלטת המועצה לפי סעיף 5 לגבי אותו חוזה אחיד, הכל לפי המועד המוקדם יותר.
 - .23 חוק זה. תחילתו כעבור שלושה חדשים מיום קבלתו בכנסת.

לוי אשכול דביוסף ראש הממשלה שר המשפטים

> שניאור זלמן שזר נשיא המדינה

ספר החוקים 418, ז' כארר תשכ"ד, 418

תחילה